

P O D N I E K A
L A I K T E L P A

KATALOGS

Filmām, kas ir pieejamas tiešsaistē, nosaukumi ir zilā krāsā, uz tiem uzklikšķinot, atvēršies attiecīgā saite. Patriotu nedēļas laikā skatieties un lasiet par Podnieka filmām arī [vietnē filmas.lv](http://vietne.filmas.lv)

Trīsdesmit gadus Jura Podnieka (1950 – 1992) filmu materiāli tika saglabāti viņa māsiņas Ināras Zeltiņas vasarnīcā Langstiņos. 2023. gada vasarā Ināras mājas bēniņos, renovācijas laikā, atrastas vēl vairākas kastes ar Jura Podnieka uzņemtajiem foto negatīviem un diapozitīviem, fotogrāfijām, filmu rullīšiem, magnētiskajām lentēm, kasetēm un citiem materiāliem, kas remonta situācijā tika nosargāti, iesaistoties Diānai Elizabetei Golubeckai un Dainim Lazdānam. Atzīmējot kino režisora Jura Podnieka 75. dzimšanas dienu, tapusi izstāde PODNIEKA LAIKTELPA. Atrastie materiāli ir digitalizēti, un tagad daļa no tiem iekļauti izstādē. Izstādes centrā var iet iekšā un no vidus vērot 35 minūšu garu, 360° projekciju – Jura filmu fragmentu, interviju, fotogrāfiju un jaunatrasto dažādu materiālu montāžu. Tā veidota kā četrdesmit mazi stāsti, kopā aptverot visu viņa dzīvi, kas arī dod iespēju ielūkoties tā laika sabiedrībā un notikumos.

Materiāli apkopoti, izmantojot:

Ināras Zeltiņas kolekciju;
Edgara Mucenieka kolekciju;
Jura Podnieka ģimenes kolekciju;
Latvijas Valsts kinofotofonodokumentu arhīvu;
Jura Podnieka studijas materiālus;
Latvijas Kino muzeja krājumu.

Jura Podnieka dienasgrāmatu kadri ņemti no:

Podnieks par Podnieku (2024)

Rež. un scen. Antra Cilinska, Anna Viduleja, op. Gints Bērziņš.

1. 1950 – 1968

00:00 / 1:24

Fotogrāfijās iepazīstamies ar Juri jau 1950. gadā, nesen piedzimušu. Tālāk redzams Juris ar vecākiem — diktoru Borisu Podnieku un zobu tehniķi Brigitu Kuhtarsku, kā arī citi viņa bērnības foto.

Juris ar vecākiem.

1. “Padomju Latvija” Nr. 7 (1955), rež. Aleksandrs Jevsikovs, op. Inna Korecka, Vadims Mass.

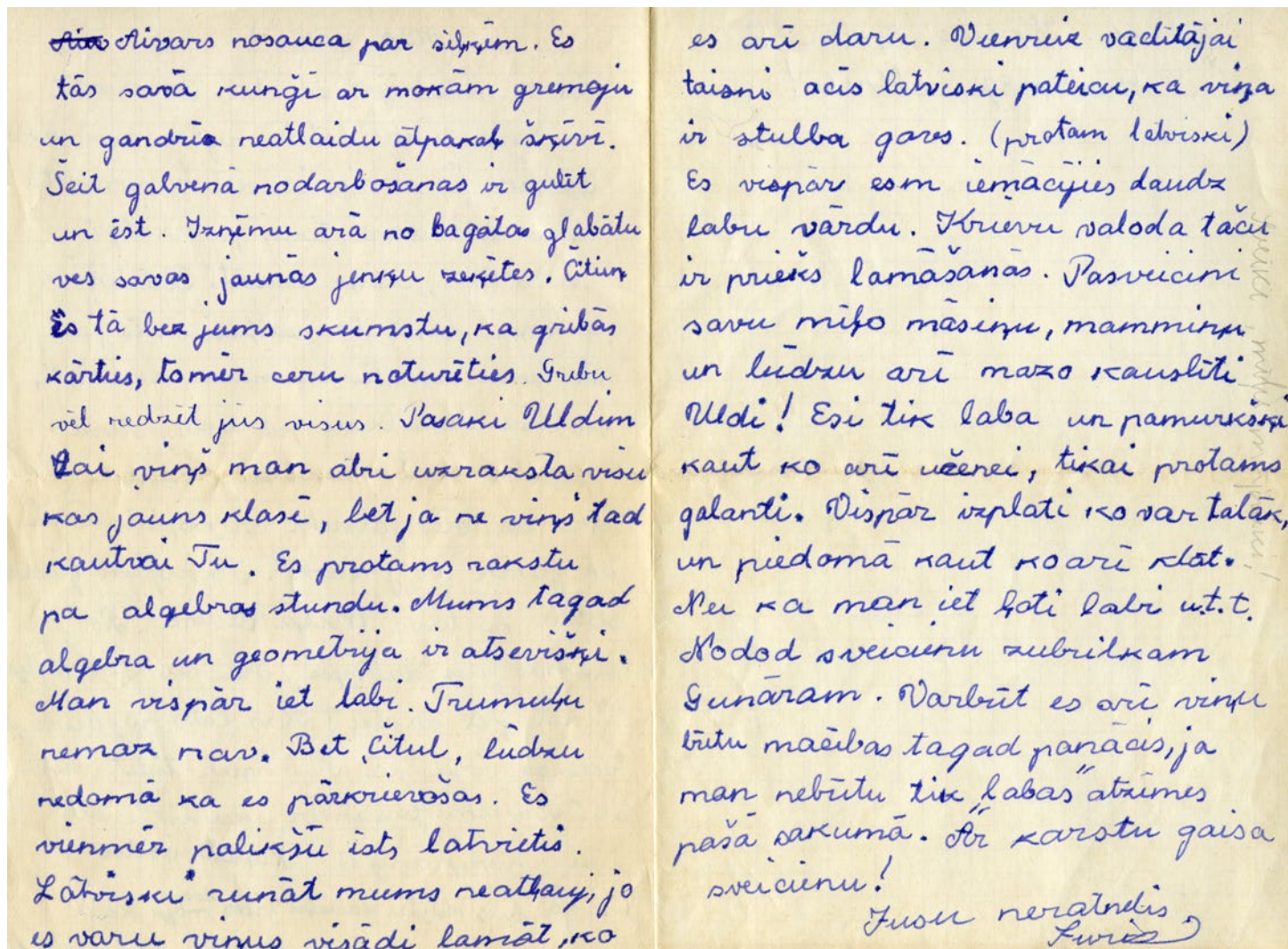
Redzams unikāls fragments ar Juri Podnieku bērnībā. Tas ir vienīgais, kur viņš nofilmēts kopā ar savu māti.

Juris ar mammu pielaiko zābaciņus.

Skatāmi arī fragmenti no pirmajām Jura rakstītajām vēstulēm. Regulāri rakstīt un pierakstīt dienasgrāmatā Juris turpināja lielāko savas dzīves daļu.

Fotogrāfijā redzams fragments no Jura vēstules klasesbiedrei Vitai Ozoliņai, tolaik Grollei.

01:24 / 0:40

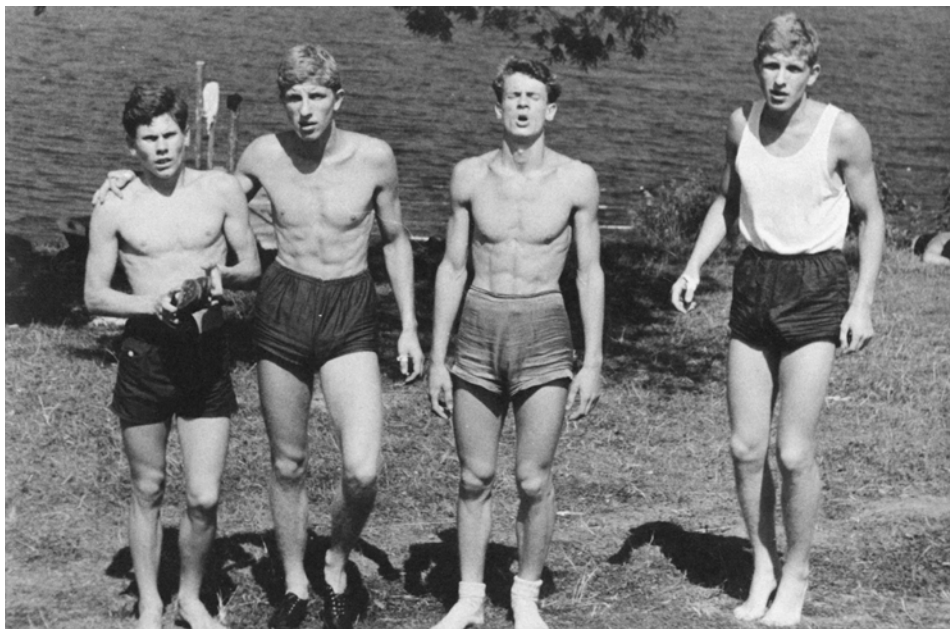
Tā laika Jura veidoto fotogrāfiju klāstā atrodami kadri ar komandas biedriem pieccīņas treniņos, Rīgas vidi un viņa draugiem tajā. Vēlāk Juris uzņēma filmu par pusaudžiem, kuri trenējas pieccīņā, un viņu treneriem:

2. Puikas, zirgos! (1979)
(nav izstādē)

Rež., op. un scen. Juris Podnieks.

Kinožurnāla kadros Juri redzam ar fotoaparātu rokās — fotogrāfējot bērnus Raunā, pie bērnudārza ēkas.

3. "Padomju Latvija" Nr. 34 (1968), rež. Laima Žurgina, op. Anatolijs Pjatkis, Guntis Sīlis, Valdis Kroģis.

Juris kopā ar modernās pieccīņas treniņbiedriem.

2. Heinrihs Pilipsons

2:04 / 0:20

Neilgi pēc 9. klases beigšanas Juris tika pieņemts darbā Rīgas Kinostudijā. Sākotnēji viņš strādāja kā gaismošanas asistents. Attēlos redzams Jura Podnieka pirmais operatora meistarības skolotājs, operators Heinrihs Pilipsons (1936 – 2014). Juris stāv viņam blakus *Kad lietūs un vēji sitas logā* uzņemšanas laikā, 1968. gadā. Redzams vēl viens attēls ar Juri aiz prožektora filmas *Stari stiklā* uzņemšanas laukumā. Blakus attēlā, kā arī dažos filmu fragmentos redzamas Kinostudijas laboratorijas darbinieces.

Heinrihs Pilipsons un Juris Podnieks filmēšanas laukumā.

Stari stiklā uzņemšanas laukums.

“Padomju Latvija” Nr. 28 (1965)

Rež. Aloizs Brenčš, op. Gunārs Indriksons, Jānis Celms, Laimons Gaigals, Mihails Poseļskis, Ralfs Krūmiņš, Rūta Urbaste.

3. Ar kameru Nr. 1

02:24 / 0:13

Šeit aizsākās Jura pirmās attiecības ar kameru, kas kļuva par nozīmīgu viņa dzīves daļu — gan foto, gan kino, gan video. Viņš turpināja iet ar to kopā, cauri divdesmit pieciem savas profesionālās dzīves gadiem un laikam, kas ļoti ietekmējis to, kādi mēs esam šodien.

Iespējams, zem mēteļa viņš pārtin filmiņu. Brilles. Juris. 1968.

4. Filmai topot... 02:37 / 0:45

1969. gadā Juris strādāja kā asistents filmas *Jānis Sudrabkalns* uzņemšanā. Viņš izveidoja skaistu portretu un darba mirkļu uzņēmumu sēriju, kuros redzam kinorežisori Laimu Žurginu un kinooperatoru Dāvi Sīmani. Šajā projektā, iespējams, pirmo reizi Juris Podnieks iepazīnās ar Imantu Ziedoni (1933 - 2013), ar kuru vēlāk viņam izveidojās ilgstoša draudzība.

Laima Žurgina

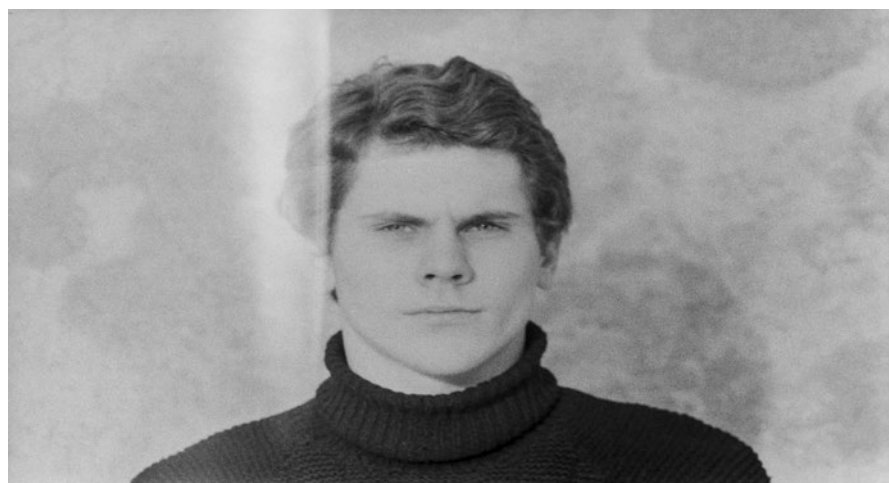
Jānis Sudrabkalns (1969)
(nav izstādē)

Rež. Laima Žurgina,
op. Dāvis Sīmanis (seniors),
Rūta Urbaste.

Laima Žurgina un Dāvis Sīmanis. Foto: Juris Podnieks

5. Portreti 03:22 / 0:25

Interesanti, ka jau posmā ap 1969. gadu Juris veidoja *selfijus* - pašportretus. Tos redzēsīm arī vēlākajos materiālos.

Boriss Podnieks. Foto: Juris Podnieks

6. Armija 03:47 / 1:08

Juris kā armijas daļas fotogrāfs šajā posmā ir veidojis bagātīgu klāstu ar armijas daļas dzīvi atspoguļojošām bildēm. Juris armijā bija arī pastnieks un atbildīgais par radio mezglu. Ar viņu kopā dienēja viņa draugs, žurnālists un rakstnieks Pjotrs Vails (1949 - 2009).

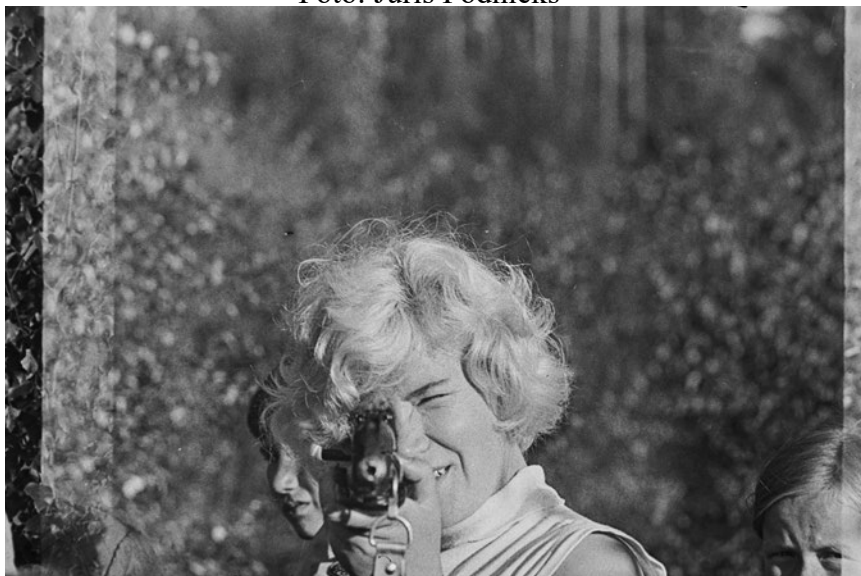
1970. gada kinožurnāla *Padomju Latvija* kadros Juris redzams Padomju armijas sastāvā:

“Karavīrs” Nr. 4 (1970)

Rež. Arnis Akmeņlauks,
op. Gunārs Indriksons, Ralfs Krūmiņš, Rūta Urbaste, Uldis Brauns, Valdis Kroģis.

Foto: Juris Podnieks

7. Ielas

04:55 / 0:15

Dažādu ielu skati.

Precīzi nav zināms, bet liela iespēja, ka fotogrāfijas uzņemtas Maskavā, tajā laikā, kad viņš mācījās Vissavienības Valsts Kinematogrāfijas institūtā.

Abi foto: Juris Podnieks

8. Ļudočka

05:10 / 0:35

Nesen atrastas, iepriekš neredzētas fotogrāfijas ar nenoskaidrotu fotogrāfu. Juris ir notverts kadros kopā ar meiteni kafejnīcā, Doma laukumā un skūpstoties ar viņu glītā Vecrīgas pagalma ielokā. Tālāk ir Juris kopā ar kādu citu meiteni. Pēc viņa vēstulēm, domājams, ka tā ir Ļuda.

9. Ar kameru Nr.2

05:45 / 0:15

Laikā ap 1973. gadu atgriežamies pie Jura ar kameru. Kamera nu ir kinostudijas, un Jurim kā operatoram tiek uzticēti arvien nopietnāki kino sižeti.

Redzami arī Jura pieraksti.

10. Daba 06:00 / 0:38

Šajos, kopā ar režisoru Vadimu Masu veidotajos jaunības darbu fragmentos redzam Latvijas dabu. Tie iepazīstina ar Latvijas floras un faunas skaistākajiem eksemplāriem un aicina saudzēt dzīvo dabu. Otrajā fragmentā tikpat krāšņi tā uzmirdz nākamajā gadā, kinožurnālā, kur ir redzama liepziedu vākšana Ventspils rajonā, Popes pils parkā.

Kadrs no kinožurnāla "Pionieris" Nr. 3 (1973)

1. **Latvijas PSR aizsargājamā flora** (1972)

Rež. Vadims Mass, op. Juris Podnieks, scen. J. Vimba.

2. **LPSR aizsargājamā fauna** (1972), rež. un op. Vadims Mass, op. Juris Podnieks, scen. Māris Kundziņš.

3. **"Pionieris" Nr. 3** (1973), rež. Laima Žurgina, op. Juris Podnieks.

11. Sports 06:38 / 0:20

Reizē skatāmi fragmenti no:

1. **“Sporta apskats” Nr. 2** (1973)

Rež. Laima Žurgina, op. Juris Podnieks. *Dinamo* jauniešu komanda gatavojas startam akadēmiskajā airēšanā.

2. **“Sporta apskats” Nr. 1** (1974)

Rež. Biruta Veldre, op. Juris Podnieks, Ralfs Krūmiņš.

PSRS tautu 3. ziemas spartakiādes atklāšana un kalnu slēpošanas sacensības. Filmēts slēpošanas kūrortā Bakurianī, Gruzijā. Par šo kinožurnālu Juris bija īpaši lepns un saņēma vienu no saviem pirmajiem apbalvojumiem par savu darbu Vissavienības sporta filmu festivālā.

3. **“Pionieris” Nr. 3** (1973)

Rež. Laima Žurgina, op. Juris Podnieks. *Zelta mopēda* sacensības Bieriņu sacīkšu trasē.

Kadri no *Sporta apskats, Nr. 1* (1974)

12. Aizliegtā zona 06:58 / 0:25

Aizliegtā zona (1975)

Rež. un scen. Hercs Franks, op. Juris Podnieks, Sergejs Nikolajevs.

Filma stāsta par skarbo dzīvi Cēsu pusaudžu kolonijā. Redzamas arī fotogrāfijas no tās uzņemšanas procesa. Podnieka pirmā pilnmetrāžas dokumentālā filma kā operatoram. Ar darbu pie šīs filmas viņš ieguva operatora diplomu Vissavienības Valsts kinematogrāfijas institūtā Maskavā.

Filmas *Aizliegtā zona* uzņemšana.

13. Kāzas un dēls Dāvis

07:23 / 0:41

1974. gadā Juris Podnieks apprec Elgu Zandmani, pēc tam Elgu Podnieci. Video atrasts un saglabāts Latvijas Valsts kinofotofonodokumentu arhīva Ivara un Maijas Selecku fondā. Autors nav zināms.

Drīz pasaulē nāk Dāvis Podnieks.

14. Ar kameru Nr. 3

08:04 / 0:15

Dzīve turpinās ar kameru līdzās
(1976 - 1980).

15. Liepājas vīri

08:19 / 0:53

Redzamas fotogrāfa Ulda Brieža, filmas *Liepājas vīri* veidošanas laikā, uzņemtās fotogrāfijas un fragmenti no: 1. ***Liepājas vīri*** (1976)

Rež. Imants Brils,
op. Juris Podnieks, scen. Armīns Lejiņš. Filma stāsta par Liepājas rūpnīcas *Sarkanais metalurgs* metālkausētāju brigādes ikdienu.

2. ***"Padomju Latvija" Nr. 14*** (1976), rež. Aleksandrs Gribermans, op. Rūta Urbaste, Vladimirs Gailis. Juris Podnieks sniedz interviju par saviem tā brīža darbiem kinosižeta ietvaros, par Latvijas Kinematogrāfistu savienības 5. kongresu.

Filmējot *Liepājas vīri*, 1976. Foto: Uldis Briedis

16. Mammas bēres

09:12 | 0:21

1976.g. maija sākums.

Mamma Brigita Kuhtarska Grūbe ar Juri bērniņā.

Foto: Boriss Podnieks

17. Ceturtā dimensija

09:33 | 1:12

Fragmenti un foto no filmas *Ceturtā dimensija* un tās uzņemšanas. To skaitā - komponista Imanta Kalniņa dialogs ar Ojāru Vācieti; grupas *Menuets* uzstāšanās otrajās *Imantdienās* ar dziesmu *Piecas balādes par Matisonu*, kuras vārdu autors ir Ojārs Vācietis.

No kreisās: Imants Kalniņš, Ojārs Vācietis, Juris Podnieks.

Ceturtā dimensija (1977)

Rež. un scen. Laima Žurgina, op. Juris Podnieks. Dzejnieka Ojāra Vācieša kinoportrets. Filma stāsta par Ojāra Vācieša daudzšķautņaino dzeju, viņa darbu sabiedriski politisko skanējumu.

18. Dailes teātris

11:46 | 0:49

Savā foto kamerā J. Podnieks fiksēja Dailes teātra pārvākšanos uz jaunām telpām un dēļu Dāvi, kurš to vēro. Viņa bildētajā redzam arī kinožurnāla režisori Laimu Žurginu un operatorus, kuri iemūžina šo vēsturisko notikumu, epizodē redzamajos kadrus, kas šoreiz nav Jura paša filmēti. Fragments ņemts no: **Padomju Latvija Nr. 7** (1978)

Rež. Laima Žurgina, op. Andris Seleckis,
Rūta Urbaste, Zigurds Uldis Dūdiņš.

Dāvis Podnieks, 1978.g.,
fonā Ansis Epners.
Foto: Juris Podnieks

19. Raimonds Pauls

12:35 | 1:26

Komponista Raimonda Paula kinoportrets ar mūziku, dziesmām un atklātu sarunu par popularitāti, vieglo un nopietno.

Fragmentā komponists redzams savās mājās, komponējot. Seko fragmenti ar 1977.g Vīspārējiem latviešu Dziesmu svētkiem.

Raimonds Pauls. Portrets ar mūziku (1977)

Rež. un scen. Laima Žurgina, op. Juris Podnieks.

20. Brāļi Kokari un Imants Ziedonis

14:01 | 1:12

Fragmenti un fotogrāfijas no filmas par slavenajiem latviešu kordiriģentiem Imantu un Gido Kokariem.

Seko fragmenti un attēli no Imanta Ziedoņa kinoportreta.

Juris filmē kā I. Ziedonis lasa dzeju, filmai *Imants Ziedonis. Portrets locījums*.

1. **Brāļi Kokari** (1978)

Rež. Juris Podnieks, op. Ralfs Krūmiņš, scen. Arnolds Plaudis.

2. **Imants Ziedonis. Portrets locījums** (1979)

Rež. un scen. Laima Žurgina, op. Juris Podnieks, Ralfs Krūmiņš.

21. Filipīnas 15:13 | 0:46

Filipīnas (1979)

Rež. Ansis Epners;
op. Juris Podnieks.

Koris Ave Sol/ Filipīnu Republikā piedalījās pirmajā Starptautiskajā Āzijas kora mūzikas festivālā. Kori tūrisma braucienā pavada dzejnieks Imants Ziedonis. Fragmenta sākumā ir fotogrāfijas ar mūziķu un filmēšanas grupu, tālāk - I.Ziedoņa un Filipīnu dziednieka Gutjerosa tikšanās Manilā.

Seko arī intervijas fragmenti ar viņu no kuras skaņa, diemžēl, nav saglabājusies.

Brāļi Kokari un nezināma sieviete Filipīnās.

Imants Ziedonis intervējot dziednieku Gutjerosu.

Savā laimīgākajā skaitlī rakstu pamācību, ko guvu Filipīnās.

Ej droši cauri haosam, pat steidzīgi, zinādams kādu mieru Tu gūsi klusumā. Cik spēj, dzīvo draudzībā ar citiem cilvēkiem. Runā savu taisnību un pārliedzību mierīgi un skaidri.

Ieklausies citos, pat nezinātājos un garlaicīgajos, arī viņiem ir sava taisnība.

Izvairies skaļos un agresīvos. Viņi ir dvēseles moka.

Ja sāksi sevi salīdzināt ar citiem, tas vienmēr būs bezauglīgi un Tu būsi vīlies. Vienmēr būs cilvēki zemāki un augstāki par tevi.

Esi apmierināts ar saviem panākumiem un plāniem. Visvairāk neizliecies jūtās (neesi viltnieks, jūtās). Mīlā neesi ciniķis. Apkārtējā pareizībā un vilšanās iespējās tas ir laimes avots.

Attīsti garīgos spēkus, kuri aizstāvēs Tevi negaidītās nelaimes.

Esi priecīgs par to, ka Tu esi, tāpat kā koki un zvaigznes, Tu esi Visuma radīts un Tev ir lemts būt.

Nerēķinoties ar grūtumu, nerealizētiem sapņiem un visām ilūzijām - pasaule ir skaista. Esi uzmanīgs. Centies būt laimīgs!

Juris Podnieks. Fragments no 1978. gada dienasgrāmatas. Iespējams, laimīgais skaitlis bija divpadsmit, jo ieraksts ir veikts divpadsmitā janvāra ailē.

22. Vecāks par 10 minūtēm

15:59 / 0:41

1978. gadā Juris kā operators kinolentē iemūžināja dvēseles emocionālā pārdzīvojuma etalonu — zēna portretu izrādes skatīšanās laikā filmā *Vecāks par desmit minūtēm*.

Desmit minūtes kinokamera nenovērs skatienu no trīs gadus veca puisēna, kurš vēro izrādi *Doktors Aikāsāp* Valsts Leļļu teātrī, un viņa mīmikā atklājas visplašākā emociju gamma.

Vecāks par 10 minūtēm (1978)

Rež. un scen. Hercs Franks,
op. Juris Podnieks.

Kadri no filmas *Vecāks par 10 minūtēm* (1978)

23. Vija Artmane

16:40 / 0:50

Saruna ar karalieni
(1980)

Rež. Rolands Kalniņš,
op. Juris Podnieks,
Kalvis Zalcmanis,
scen. Viktors
Lorencs.

Stāsts par
skatuves mākslinieci,
teātra un filmu aktrisi
Viju Artmani (1929-2008).

Vija Artmane izrādē *Elizabete, Anglijas karaliene*.

Filma veltīta mākslinieces 50 gadu jubilejai.

Vija Artmane bija Jura Podnieka krustmāte.

24. 30 gadi

17:30 / 1:29

Fotogrāfiju sērija no 1980. gada, kad Jurim aprit trīsdesmit gadi. Viņš ir iemūžināts kopā ar sev tuvajiem cilvēkiem savās mājās — to vidū Boriss Podnieks, Andris Rubenis,

Jānis Krievs, Velta Straume, Andris Slapiņš ar sievu Natu, Hercs Franks, Arnolds Plaudis un viņa sieva Ludmila, Borisa māsa Nora, kā arī Jura sieva Elga un dēls Dāvis.

Dzirdama Jura balss no nesen atrastās magnētiskās lentes ar nosaukumu *Kā es dzirksteļojos Dzirkstelē*, no radio raidījuma jaunatnei *Dzirkstele*, 1979.g. Ieraksts tika restaurēts pateicoties Dacei Bušantei.

25. Ar kameru Nr. 4

18:59 / 0:13

“Sporta apskats” Nr. 3 (1979)

Rež. un op. Andris Slapiņš, op. Ralfs Krūmiņš. Šeit - Juris 1979. g. spartakiādē. Nākamais, 1980. gads, Jurim bija darba piepildīts laiks, nevarēja palaist garām arī lielos sporta notikumus.

26. Olimpiāde

19:12 / 0:30

Igora Boikova filmētie kadri ar operatoriem Juri Podnieku un Valdi Kroģi darbībā Maskavas olimpisko spēļu laikā. Tālāk turpinās kadri no 1979. gada spartakiādes.

1. **Rīgas kinostudijas operatori Juris Podnieks un Valdis Kroģis** (1980), op. Igors Boikovs

2. **“Sporta apskats” Nr. 3** (1979), rež. un op. Andris Slapiņš, op. Ralfs Krūmiņš.

Olimpiskajās spēlēs Maskavā 1980. gadā

27. Strēlnieku zvaigznājs

19:42 | 1:01

Materiāli no filmas *Strēlnieku Zvaigznājs* un tās uzņemšanas (1981-1982).

Filma ar dziļi personisku attieksmi ieklausās latviešu strēlnieku atmiņu stāstos. Tā palīdz apjaust latviešu strēlnieku kopējo vietu vēsturē un sabiedrībā.

Redzami attēli no niršanas Langstiņu ezerā, filmu *Strēlnieku zvaigznājs* veidojot. Par liktenīgiem Jurim izvērtīsies Latvijas ezeru ūdeņi, kurus Juris ir gan filmējis, gan fotografējis.

Strēlnieku zvaigznājs (1982)

Rež, un cen. Juris Podnieks, op. Andris Slapiņš, scen. Arnolds Plaudis.

28. Latvija – manas mājas

20:43 | 0:57

Rež. Ansis Epnors un operators Juris Podnieks
Latvija - manas mājas filmēšanas laikā.
Foto: Leonīds Tugaļevs

Ārzemju skatītājiem veidotā filma iepazīstina ar Latvijas vēsturi un 1983. gada Latviju, tās nacionālo savdabību, ieražām un tradīcijām. Daudzu foto autors nav zināms, taču daļā no attēliem Juri ir iemūžinājis fotogrāfs Leonīds Tugaļevs.

Latvija - manas mājas (1983)

Rež. un scen. Ansis Epnors,
op. Juris Podnieks.

29. Parīze 21:40 / 0:42

Triumfa arka Parīzē, 1983.g.

Apskatāmas unikālas, iepriekš nepublicētas Jura uzņemtās fotogrāfijas, kad 1983. gadā Juris Podnieks pavadīja Imantu Ziedoni braucienā uz Latvijas un ārzemju draudzības un kultūras sakaru biedrības rīkoto pasākumu Parīzē. Ir atradusies audio kasete ar daļēji ierakstītu pasākumu, ko vada teātra režisors un dramaturgs Pēteris Pētersons. Tas ir koncerts, kur arī tika lasīti franču valodā atdzejoti I. Ziedoņa dzejoļi un Ziedonis bija uzaicināts tos latviski nolasīt.

Dzirdam Podnieka ierakstīto audio, kur P. Pētersons piesaka I. Ziedoni.

30. Ķemerī 22:22 / 0:20

Fotogrāfijas no ansambļa *Ornaments* mūzikas videoklipa filmēšanas, kur Juris Podnieks ir kā operators un piedalās aktrise Ligita Skujiņa (ar balto lakatu).

31. Kino par kino

22:42 / 0:36

Kopš 1983. gadā pārciestā insulta Boriss Podnieks vairs nespēja strādāt kā diktors. Šajā kinožurnālā Podnieks ir iejuties sava tēva — diktora lomā. Fragmentā redzama kinostudija, kas ir nofilmēta no helikoptera.

Laima Žurgina, Ansis Epners un Juris Podnieks.

Foto uzņemts Jura iecienītajā pašbilžu stilā, 1980. gadā.

Reizē redzamas fotogrāfijas no 1980. g. Dziesmu un Deju svētkiem, un tālāk arī filmējumi no 1985. gada Vispārējo latviešu Dziesmu un Deju svētku gājiena un koncerta.

“Māksla” Nr. 3, Kino par kino (1985), rež. Ansis Epners, op. Andris Slapiņš, Rūta Urbaste, Uldis Veiss, Valdis Kroģis.

32. Ar kameru Nr. 5

Foto: Leonīds Tugaļevs

23:18 / 0:15

1982-1985.g.

Sev atvēlētajā īsajā dzīves laikā Podnieks ir dzīvojis ārkārtīgi intensīvi, aizpildot savas dienas ar darbiem, un ir bijis uzticīgs savam profesionālajam instrumentam - kamerai. Maz bija brīžu, kad Jurim bija brīvas rokas.

Interesanti, ka kamera ir mīlējusi arī viņu. Juris Podnieks un viņa domubiedri ir iemūžināti ļoti daudzos foto, video un kino materiālos.

33. *Veļ Sīzifs akmeni* 23:33 / 0:40

Redzami fragmenti un foto ar scenogrāfu Arnoldu Plaudi, ar kuru Jurim bija izveidojusies cieša draudzība, un dēlu Dāvi Podnieku uz ledus, netālu no A.Plauža mājām, ap 1980.g.

Juris Podnieks *Veļ Sīzifs akmeni* uzņemšanas laikā, 1985.

Seko fragmenti no *Veļ Sīzifs akmeni*, kas ir tēlnieku Artas Dumpes, Aivara Gulbja un Oļega Skaraiņa dialogs ar filmas autoriem par mākslinieka likteni un sūtību. Filmā redzami tēlnieki, skulptūras veidojot, skati darbnīcās, izstādēs, mākslinieku veidotie pieminekļi.

Veļ Sīzifs akmeni (1985)

Rež., op. un scen. Juris Podnieks, scen. Arnolds Plaudis

34. *Labās gribas spēles* 24:13 / 0:20

Dinamisks, emocionāls stāstījums par sportu Maskavā, 1986. gadā.

Labas gribas spēles (1986), rež. un scen.

Ansis Epners, op: Anatolijs Pjatkins, Andrejs Apsītis, Andris Slapiņš, Gvido Zvaigzne, Juris Podnieks, Kalvis Zalcmanis, Ralfs Krūmiņš, Sergejs Nikolajevs, Valdis Kroģis.

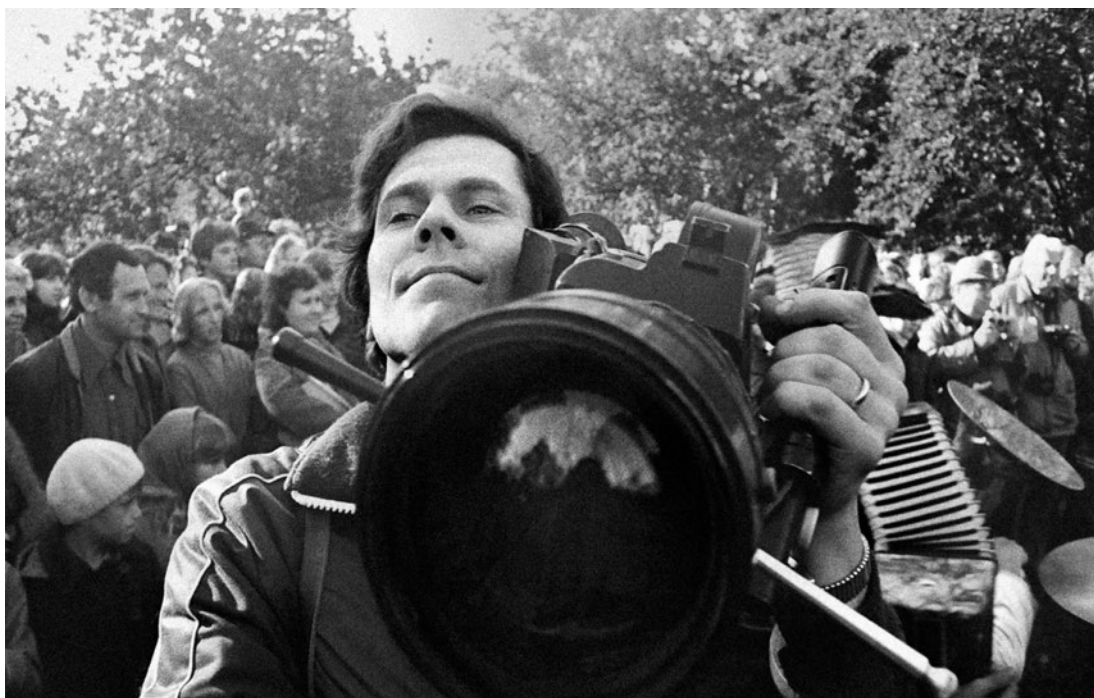

Ķadri no filmas *Labās gribas spēles*.

35. Ar kameru Nr. 6

24:33 / 0:13

Attēli, sākot no 1985.gada Vispārējiem latviešu Dziesmu un Deju svētkiem līdz aptuveni 1990.gadam.

36. Pase

24:46 / 1:04

Kadri un fotogrāfijas no filmas *Pase* un tās uzņemšanas, kā arī ar Augustu Sukutu un viņa domubiedriem.

Vissavienības Valsts kinematogrāfijas institūta (VVKI) studenta Augusta Sukuta diplomdarbs režijā.

Pase (1985)

Rež. Augusts Sukuts,
op. Juris Podnieks,
scen. Rafaels Gasparjancs

Kāds ārzemnieks, ierodoties lidostā, nokļūst sirreālā situācijā, mēģinot pierādīt savu identitāti.

Kadri no filmas *Pase*, 1985.

37. Vai viegli būt jaunam?

25:50 | 1:25

Vai viegli būt jaunam? (1986)

Rež. Juris Podnieks,
op. Kalvis Zalcmanis,
scen. Ābrams Kleckins.

Filma atklāti un emocionāli stāsta par jauniešiem, kuri meklē savu vietu dzīvē. Tā, iespējams, ir populārākā no Jura Podnieka filmām — darbs, kas radīja fenomenālu sabiedrības rezonansi. Filma izrādīta vismaz 85 valstīs, un to noskatījušies vairāk nekā 43 miljoni skatītāju.

Sākumā — kadri no filmas un fotogrāfijas, kas uzņemtas filmas sākumā redzamajā grupas *Pērkons* koncerta laikā Ogrē. Tās iegūtas, pateicoties Latvijas Valsts kinofotofonodokumentu arhīvam.

Tālāk redzami filmas un tās uzņemšanas kadri. Vienlaikus ar tiem dzirdams fragments no Rutas Rikšes 1992. gada radio intervijas un no Mihaila Savicko (1936 - 2024) veidotā raidījuma *Kino un mēs*.

Kādēļ dažkārt mēs neprotam cits citu saprast, kas ir pamatā šai nesaprašanai? Par to taču reiz arī ir jāizrunājas. Uzskatu, ka dzīvē vēl vairāk ir vajadzīgs atklātums, mazāk izlikšanās, divsejainības. Būsim tādi, kādi esam, bez liekas spēlītes! Un dzīvot būs vieglāk.
Juris Podnieks, 1987.

Juris Podnieks, 1985. gada 6. jūlijā, filmējot grupas *Pērkons* koncertu Ogres estrādē. Latvijas Kino Muzeja krājums, Herca Franka dāvinājums

Juris Podnieks kopā ar daļu no *Vai viegli būt jaunam?* varoņiem.

Pēc Jura Podnieka nāves filmā redzamo jauniešu dzīvesstāstam tika turpināts sekot līdzī vairāku Podnieka filmu montāžas režisores, Jura Podnieka studijas producentes Antras Cilinskas režisētajos turpinājumos - *Vai viegli būt?* (1997); *Vai viegli...?* (2010).

38. Ilmārs Blumbergs

27:15 | 1:28

Foto: Gvido Kajons

Jura filmētā intervija ar mākslinieku Ilmāru Blumbergu (1943 - 2016) par viņa jauno ieceri mākslas darbu sērijai, kas attiecas uz pasaules radīšanu un kurus iedvesmojusi Hesioda *Teogonija* un *Darbi un dienas*. Stāstīts tiek par pirmajiem šī projekta mākslas darbiem, par procesa sākumu, tam no kā radās vairākas izstādes un 1995. gadā iznāca grāmata: *Teogonija. Darbi un dienas* / Hēsiods; Augusta Ģiezena atdzejojums; Ābrama Feldhūna redakcija; Ā. Feldhūna paskaidrojumi un pēcvārds; mākslinieks Ilmārs Blumbergs. Rīga: *Balta*, 1995.

EPS. Mākslinieks Ilmārs Blumbergs (1987)

Op. Juris Podnieks.

Melna kāja kā visuma kāja ar attīstības spirāli.
Autors: Ilmārs Blumbergs. Foto: Gvido Kajons

Juris Podnieks, Londonā, filmējot *Mēs*.

No kreisās: filmā intervētais krievu politiķis Boriss Jeļcins, Juris Podnieks un filmas *Mēs* skaņu režisors Anrijs Krenbergs.

Fragmenti no grandiozās Jura Podnieka filmas *Mēs*, kas atspoguļo Padomju Savienību neilgi pirms tās sairšanas (1987 – 1989. gads). ***Mēs*** (1989), rež., op. un scen. Juris Podnieks, op. Gvido Zvaigzne, scen. Ļevs Guščenko. Tā veidota piecās daļās sadarbībā ar *ITV*, *Channel 4*, *British Soviet creative association*. To rādīja britu televīzija ar angļu tulkojumu kā piecu sēriju TV raidījumu.

Mēs projekcijas segmentā redzam: Mihaila Gorbačova vizīti Londonā; nemierus Uzbekistānā, kā arī Armēnijā pēc postošās zemestrīces Spitakā; Černobiļas AES

Juris ar nofilmēto materiālu krājumu.

katastrofas seku likvidēšanu un atstāto postu, kuru

paralēli varam redzēt arī operatora **Jura Garjāna** uzņemtajās fotogrāfijās ar filmēšanas grupu Čenobiļā; protestu pie Brīvības pieminekļa; filmas titri ar angļu nosaukumu *Soviets* izrādīšanai Lielbritānijā; filmas veidotāju grupu; Kalnu Karabahas konfliktu; sieviešu pašsadedzināšanos kā protesta formu Uzbekijā; Borisu Jeļcinu. Fonā dzirdami arī interviju fragmenti no 1992.g. 9. marta sarunas ar britu režisoru un producentu Džonu Vilisu, radošajā vakarā Nacionālā Kinoteātrī Londonā, kā arī Dairas Āboliņas intervija ar Juri Podnieku 1992. gadā.

Dokumentālā filma “Mēs” nav tikai vēsturisku notikumu hronika, bet gan pilnībā uzskatāma par grandiozo vēsturisko pārmaiņu laika eposu. “Mēs” uzsākšana no tās veidotājiem prasīja neparastu drosmi, spēku, prātu un izturību, lai būtu visur klāt un fiksētu kinolentē. Jurim Podniekam un viņa uzticamajiem kolēģiem šo īpašību netrūka. Ābrams Kleckins, kinozinātnieks. 1990.

40. Krustceļš 30:44 / 4:36 / Fināls

Kadri no filmas *Krustceļš*.

Filmā *Krustceļš* piemīt brīvība un harmonija, kādu sniegt spēj tikai patiesi atraisīts, ģeniāls mākslinieks. Šai filmā piemīt fotogēnija, kas atbrīvo attēlu no fiziskās realitātes, atsedz cilvēku, notikumu jeb dzīvi kopumā metafiziskā līmenī, realitāti pārveidojot hiperrealitātē un dažreiz pat sirrealitātē. Inga Pērkone, kinozinātniece, Latvijas Kino muzeja vadītāja.

Sākumā fragmenti no filmas *Krustceļš*. Dzirdams arī audio fragments no Rutas Rikšes 1992. gada radio intervijas ar Juri Podnieku. Tālāk seko fragmenti un fotogrāfijas no filmas *Krustceļš* turpinājuma, filmas *Pēcvārds* un barikādēm.

Pēc tam pamīšus fragmenti no: *Klusuma stunda*; raidījuma *Videofakti*; "Latvijas hronika" Nr. 16; 1980. gada fotogrāfijas ar Juri, Zvirgzdu ezerā.

No kreisās: Jānis Juhņēvičs, Andris Slapiņš, Gvido Zvaigzne. Juris Podnieks.

Projekcijas pēdējā segmenta **Krustceļš** fragmenti ņemti no:

1. **Krustceļš** (1990)

Rež., op. un scen. Juris Podnieks, op. Andris Slapiņš, Gvido Zvaigzne.

Filma ir emocionāls stāsts par triju Baltijas valstu – Latvijas, Lietuvas un Igaunijas centieniem iegūt politisku neatkarību un pašnoteikšanās tiesības.

2. **Pēcvārds** (1991)

Rež. Juris Podnieks, op. Andris Slapiņš, Gvido Zvaigzne, Aleksandrs Demčenko, Kalvis Zalcmanis, Uldis Millers. Filmas *Krustceļš* turpinājums, filma *Pēcvārds*, kas stāsta par barikāžu laika notikumiem. 1991. gada 20. janvārī Bastejkalnā filmēšanas laikā nāvīgi tiek ievainoti operatori Andris Slapiņš un Gvido Zvaigzne.

3. **Klusuma stunda** (1992)

Rež., op. un scen. Juris Podnieks, op. Dainis Kļava, Uldis Millers, Zigurds Vidiņš. Veltījums 1991. gada barikāžu laikā bojāgājušajiem Jura Podnieka grupas operatoriem Andrim Slapiņam un Gvido Zvaigznen. Tā ir pēdējā Jura Podnieka filma.

4. **Videofakti**

Žurnālistes Sandras Freibergas 1992. gadā izveidotā intervija. Viena no pēdējām intervijām ar Juri Podnieku. Viņš stāsta par saviem dzīves notikumiem un domām.

5. **“Latvijas hronika” Nr. 16**

Rež. un op. Romualds Pipars, op. Jānis Eglītis, Oļegs Kotovičs.

Jura Podnieka izvadīšanas ceremonija, 1992. gadā.

Telpas stūros, četros monitoros, papildus skatāmi šādi videomateriāli:

- **Ābrams Kleckins, Mārtiņš Brauns un Kalvis Zalcmanis par filmu *Vai viegli būt jaunam?*** — 36 min, LV/ENG.
 - 1. **Par filmu *Mēs*** — 17 min, LV/ENG;
2. **Andris Rubenis un Arnolds Plaudis par filmu *Strēlnieku zvaigznājs*** — 14 min, LV/ENG.
 - 1. **Kolēģu veltījums Podnieka 50. dzimšanas dienai** — 25 min, LV;
2. **Ilmārs Blumbergs par Podnieka ideju ilmai *Jāzeps un viņa brāļi*** — 9:44 min, LV.
 - 1. **Podnieks intervē cilvēkus ielās** — 2 min, LV;
2. **Par Podnieka mūzikas klipu veidošanu** — 10 min, LV;
3. **Podnieka kursa darbi** — 19 min.
-

Izstāde veltīta Jura Podnieka 75 gadu jubilejai

Izstāde tapusi programmas “Jura Podnieka gads” ietvaros, ko koordinē Latvijas Kultūras akadēmijas Latvijas Kino muzejs sadarbībā ar JURA PODNIEKA STUDIJU. Izstādi atbalsta VKKF, Rīgas dome, LNA Latvijas Valsts Kinofotofonodokumentu arhīvs, Latvijas mēbeļu zīmols *Nordi*, *RIGA IFF*.

Izstādes autore un kuratore – Anna Viduleja, mākslinieks – Kristaps Epners, producete – Antra Cilinska-Dombrovska. Izstādes tapšanā piedalījās Ieva Ozoliņa, Sandra Alksne, Viktors Keino, Ernests Ansons, Dace Bušante, Rūdolfs Henčels, *VPT*. Katalogu sastādīja – Augusts Redovičs un Anna Viduleja.

RĪGA

LATVIJAS
KULTŪRAS
AKADĒMIJA

VALSTS
KULTŪRKAPITĀLA FONDS

nordi
FURNITURE

JURA PODNIEKA STUDIJA

KINO
MUZEJS

Latvijas Nacionālais
arhīvs

JURA PODNIEKA GADS